

SZEGEDI KRISTÓF ISTVÁN^{1,2}, MARTON TIBOR³, LENGYEL GYÖRGY²

(¹Miskolci Egyetem Műszaki Föld- és Környezettudományi Kar; ²Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ Nemzeti Régészeti Intézet; ³HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Régészeti Intézet)

A Kárpát-medence késő glaciális időszakának régészeti vázlatja

A hazai paleolitikum záró szakasza számos átértékelésen esett át a 20. század során. A paleolitikum legvégére keltezett régészeti lelőhelyeket kezdetben ernyőfogalomként a Magdalénienbe, majd a Pilisszántói-kultúra alá sorolták be. Utóbbi kivezetését követően a paleolitikum végéhez tartozó lelőhelyek száma jelentősen megcsappant. Emellett a késő glaciális korúnak vélt lelőhelyek sem kronológiai, sem technotipológiai szempontból nem voltak ismertek. Ennek ellenére a legfiatalabbnak vélt lelőhelyekre alapozva a helyi Epigravettien tovább élését feltételezték egészen a mezolitikumig.

Az előadás során áttekintjük a Kárpát-medencéből és a szomszédos régiókból származó régészeti és időrendi adatokat. Eredményeink rávilágítanak arra, hogy a korábban a késő glaciális időszakra keltezett lelőhelyek közül néhány szórványlelet kivételével egyik sem tartozik a kérdéses időszakhoz. Ez alapján az Epigravettien a késő glaciálissal eltűnik a Kárpát-medencéből és az Európára jellemző „Azilianizáció” folyamatán nem esik át. Emberi megtelepüléssel csak a Kárpát-medence peremterületein számolhatunk a mezolitikumig.